

ISOPAR M

Päiväys: 17.9.2012

Edellinen päiväys: 3.10.2006

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
- 1.1.1 Kauppanimi**
ISOPAR M
- 1.1.2 Tunnuskoodi**
302023
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
- 1.2.1 Käyttötarkoitus**
Liuotin
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
- 1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**
Telko Oy
- Katuosoite** Lintulahdenkuja 10
Postinumero ja -toimipaikka 00500 Helsinki
Postiosoite PL 80
Postinumero ja -toimipaikka 00501 Helsinki
Puhelin (09) 5211
Telefax (09) 5217 270
Y-tunnus 0987137-1
Sähköposti reach@telko.com
- 1.4 Hätäpuhelinnumero**
- 1.4.1 Numero, nimi ja osoite**
09-471 977
Myrkytystietokeskus, Tukholmankatu 17, 00029 HUS

2. VAARAN YKSILÖINTI

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
1272/2008 (CLP)
Asp. Tox. 1, H304
EUH066
67/548/EEC - 1999/45/EC
Xn; R65-66
- 2.2 Merkinnät**
1272/2008 (CLP)
GHS08
Huomiosana **Vaara**
- Vaaralausekkeet**
H304 Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
EUH066 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
- Turvausekkeet**
P210 Suojaa lämmöltä/kipinöiltä/avotulelta/kuumilta pinnoilta. - Tupakointi kielletty.
P280 Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta /kasvonsuojainta.
P301+P310 JOS KEMIKAALIA ON NIELTY: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN tai lääkäriin.
P331 EI saa oksennuttaa.
P370+P378 Tulipalon sattuessa: Käytä palon sammuttamiseen vesisumua, vaahtoa, jauhetta tai hiilidioksidia (CO2).
P403+P235 Varastoi paikassa, jossa on hyvä ilmanvaihto. Säilytä viileässä.
P405 Varastoi lukitussa tilassa.
P501 Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten/kansallisten määräysten mukaisesti.
- 2.3 Muut vaarat**

ISOPAR M

Päiväys: 17.9.2012

Edellinen päiväys: 3.10.2006

Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT). Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat**

CAS/EY-numero ja rek.nro	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
927-646-8	Hiilivedyt, C12-C16, isoalkaanit,	75 %	Xn; R65;R66
01-2119456377-30	sykliset, <2% aromaatteja		Asp. Tox. 1, H304; EUH066
920-901-0	Hiilivedyt, C11-C13, isoalkaanit,	25 %	Xn; R65;R66
01-2119456810-40	<2% aromaatteja		Asp. Tox. 1, H304; EUH066

3.2 Muut tiedot

Tässä kohdassa mainittujen H-lausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus****4.1.2 Hengitys**

Siirrettävä raittiiseen ilmaan. Käytettävä hengityssuojainta. Annettava happea tai tekohengitystä tarvittaessa. Otettava yhteyttä lääkäriin välittömästi, mikäli esiintyy oireita.

4.1.3 Iho

Pestävä saippualla ja vedellä. Riisuttava likaantunut vaatetus ja pestävä se ennen uudelleenkäyttöä.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava runsaalla vedellä. Otettava yhteyttä lääkäriin, mikäli esiintyy ärsytystä tai ärsytys jatkuu.

4.1.5 Nieleminen

EI saa oksennuttaa. Otettava välittömästi yhteys lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Kuivattaa ihoa. Aspiraatiovaara nieltynä - voi joutua keuhkoihin ja vaurioittaa niitä.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

-

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sammutusaineet**

Vesisumu. Vaahto. Jauhe. Hiilidioksidi (CO₂).

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

EI SAA käyttää vesisuihkua.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Palossa voi muodostua haitallisia hajoamistuotteita kuten: Hiilioksidit.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytettävä paineilmalaitteita mikäli tarpeellista tulipalon sammutuksessa.

5.4 Muita ohjeita

Vesisuihkua voidaan käyttää avaamattomien säiliöiden jäähdyttämiseen. Palava neste. Estettävä sammutusvesien pääsy saastuttamaan pinta- tai pohjavesijärjestelmiä.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Poistettava kaikki sytytyslähteet. Huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Ei saa hengittää höyryjä tai ruiskutussumua. Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin. Käytettävä henkilökohtaista suojavarustusta. Asiattomien pääsy estettävä.

ISOPAR M

Päiväys: 17.9.2012

Edellinen päiväys: 3.10.2006

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ei saa päästää ympäristöön. Estettävä tuotteen pääsy viemäreihin.

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Vuoto pysäyttään ja kerätään palamattoman imeytysaineen (esim. hiekka, multa, piimaa, vermikuliitti) avulla, siirretään astiaan hävitettäväksi paikallisten ja kansallisten säännösten mukaisesti (katso kohta 13).

6.4 Muita ohjeita

Katso kohdissa 7 ja 8 lueteltuja suojatoimenpiteitä.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Käytettävä ainoastaan hyvin ilmastoiduissa tiloissa. Järjestettävä riittävä ilmanvaihto ja/tai imu työtiloihin. Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty. Estä varotoimenpitein sähköstaattisen varauksen muodostuminen. On varmistauduttava, että kaikki laitteistot ovat sähköisesti maadoitettuja ennen siirtämistoimien aloittamista. Materiaali voi kerätä staattista varausta ja aiheuttaa siten sähkösytytyksen. Käytettävä räjähdysuojattuja sähkö-/ilmanvaihto-/valaistuslaitteita. Säiliö avattava ja käsiteltävä varovasti. Ei saa hengittää höyryjä tai ruiskutussumua. Varottava aineen joutumista iholle, silmiin ja vaatteisiin. Ei saa niellä.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytettävä tiiviisti suljettuna. Säilytettävä viileässä, hyvin ilmastoidussa paikassa. Pidettävä erillään tulesta, kipinöistä ja kuumista pinnoista. Pidä poissa suorasta auringonpaisteesta. Yhteensopimattomat materiaalit: katso kappale 10.

7.3 Erityinen loppukäyttö

-

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Altistumisen raja-arvot****8.1.1 HTP-arvot**

Hiilivedyt, C12-C16,	500 mg/m ³ (8 h)
----------------------	-----------------------------

isoalkaanit, sykliiset,	
<2% aromaatteja	

Hiilivedyt, C11-C13,	500 mg/m ³ (8 h)
----------------------	-----------------------------

isoalkaanit, <2%	
aromaatteja	

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Työperäisen altistumisen torjunta**

Varmistettava, että silmähuuhteluasemat ja hätäsuihkut sijaitsevat työpisteen lähellä. Käytävä suihkussa tai kylvyssä työpäivän päätyttyä.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**8.2.2.1 Hengityksensuojaus**

Jos ilmastointi on riittämätöntä, on käytettävä hengityssuojainta. Suositeltu suodatintyyppi: A. Mieluiten paineilmasuotolla varustettu hengityslaite.

8.2.2.2 Käsiensuojaus

Käytettävä suojakäsineitä. Käsine materiaali : nitrilikumi. Sopivan käsineen valinta ei riipu ainoastaan sen materiaalista vaan myös muista laatuominaisuuksista ja se vaihtelee valmistajasta riippuen. Koska tuote on useasta aineesta koostuva valmiste, käsine materiaalien kestävyttä ei voida laskea etukäteen vaan se tulee testata ennen käyttöä. Täsmällinen läpäisy aika voidaan saada suojakäsinevalmistajalta ja sitä tulee noudattaa.

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Sivusuojilla varustetut suojalasit.

8.2.2.4 Ihonsuojaus

Ihonsuojaus: läpäisemätön vaatetus.

ISOPAR M

Päiväys: 17.9.2012

Edellinen päiväys: 3.10.2006

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1	Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot	
9.1.1	Olomuoto	
	Neste, väritön	
9.1.2	Haju	luonteenomainen, heikko
9.1.6	Kiehumispiste ja kiehumisalue	170-290 °C
9.1.7	Leimahduspiste	> 61 °C (ASTM D 56)
9.1.8	Haihtumisnopeus	< 0,01 (n-Butyyliasettaatti = 1,0)
9.1.10	Räjähdysominaisuudet	
9.1.10.1	Alempi räjähdysraja	0,6 Til. %
9.1.10.2	Ylempi räjähdysraja	7,0 Til. %
9.1.11	Höyrynpaine	0,009 kPa (20°C)
9.1.12	Höyryntiheys	> 1 (Ilma = 1.0)
9.1.13	Suhteellinen tiheys	0,730 - 0,850 kg/l (15°C)
9.1.14	Liukoisuus (liukoisuudet)	
9.1.14.1	Vesiliukoisuus	liukenematon
9.1.16	Itsesyttymislämpötila	> 200 °C
9.1.18	Viskositeetti	1,3 - 7 mm ² /s (20°C)
9.2	Muut tiedot	
	Jähmepiste < -97 °C	

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1	Reaktiivisuus	-
10.2	Kemiallinen stabiilisuus	Stabiili normaali olosuhteissa.
10.3	Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus	Vaarallista polymeroitumista ei tapahdu.
10.4	Vältettävät olosuhteet	Kuumuus, liekit ja kipinät . Altistuminen auringonpaisteelle.
10.5	Yhteensopimattomat materiaalit	Voimakkaat hapettimet.
10.6	Vaaralliset hajoamistuotteet	Tuote ei hajoa mikäli se varastoidaan normaalisti.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

11.1	Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista	
11.1.1	Välitön myrkyllisyys	LD50/suun kautta/rotta => 5000 mg/kg, erittäin heikko. LD50/ihon kautta/kani => 5000 mg/kg, erittäin heikko. LC50/hengitysteitse/4h/rotta => 5000 mg/m ³ (höyry) , erittäin heikko.
11.1.2	Ärsyttävyyden ja syövyttävyyden	Ärsyttää ihoa lievästi . Saattaa ärsyttää silmiä. Saattaa ärsyttää hengityselimiä.
11.1.3	Herkistyminen	Herkistymisreaktioita ei todettu.
11.1.5	Elinkeuhkainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen	Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

ISOPAR M

Päiväys: 17.9.2012

Edellinen päiväys: 3.10.2006

11.1.7 Aspiraatiovaara
Niellessä tai oksentaessa keuhkoihin joutuvat pienetkin määrät voivat aiheuttaa keuhkoödeeman tai keuhkotulehduksen.

11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot
Toistuva tai pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa ihoärsytystä ja ihotulehdusta tuotteen rasvaa poistavista ominaisuuksista johtuen.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Myrkyllisyys vesieliöille heikko (arvio).

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

Luonnostaan biohajoava (arvio).

12.3 Biokertyvyys

Tätä tietoa ei ole saatavilla.

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Tuote haihtuu helposti. Hajaantuu nopeasti ilmaan.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan pysyviä, kertyviä ja myrkyllisiä (PBT). Tämä seos ei sisällä aineita, joiden katsotaan olevan erittäin pysyviä ja erittäin kertyviä (vPvB).

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuus 100 %.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**

Jätteet on toimitettava hyväksytyyn jätteidenkäsittelylaitokseen. Astia on tyhjänä vaarallinen. Ei saa polttaa tyhjää astiaa, tai käyttää leikkuupoltinta. Voidaan käyttää uudelleenkorjauksen jälkeen.

14. KULJETUSTIEDOT**14.1 YK-numero****14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi****14.3 Kuljetuksen vaaraluokka**

Ei ADR/RID:n, ADN:n, IMDG-koodin, ICAO/IATA-säädösten tarkoittamia vaarallisia aineita

14.4 Pakkausryhmä**14.5 Ympäristövaarat****14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle****14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti****15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT****15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**

Tuote on luokiteltu vaaralliseksi asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti.

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Näille aineille on suoritettu kemikaaliturvallisuusarviot.

16. MUUT TIEDOT

16.1 Muutokset edelliseen versioon

Tämä tiedote sisältää muutoksia edelliseen versioon kohdassa (kohdissa): 1-16.

16.3 Tietolähteet

Tiedote versio 6.6.2012

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

H304 Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.